

In de eerste linie worden de wonden alleen met een aseptisch verband bedekt en zoo noodig gespalkt om later nauwkeuriger onderzocht te worden. Schrijver plaatst zich hier op 't zelfde standpunt als REYHER, BERGMANN e. a. Achtereenvolgens worden behandeld de wonden van hoofd, hals, borst, buikholte, wer-velkolom en extremiteiten. Met LONGMORE is PORTER aanhanger van de conservatieve methode bij de geschoten wonden der beenderen, alhoewel hij toegeeft, dat dit principe consequenter kan doorgevoerd worden bij de bovenste dan bij de onderste extremiteiten, waar men spoediger tot amputatie zal moeten besluiten. De geschoten wonden der gewrichten worden in extenso behandeld en de ervaringen van de verschillende chirurgen meegedeeld. Als algemeene regel geldt: debrideeren van de wond, verwijderen van vreemde lichamen en alle losse been- en kraakbeenstukken, desinfectie met eene sublimaat-oplossing van 1 op 1000, welke zooveel mogelijk in alle spleten doordringt, flinke drainage, bedekken met absorbeerende verbandstoffen en zoo goed mogelijk immobiliseeren. Is de destructie te groot, dan amputatie; de indicatie voor resectie is verschillend voor de verschillende gewrichten. Hierop volgen eenige hoofdstukken gewijd aan de operatieve chirurgie, waarin de verschillende methoden van amputaties, exarticulaties, resecties enz. worden behandeld; tal van figuren dienen tot opheldering. Ook de nabehandeling is nauwkeurig beschreven. Aan de onderbinding der arteries gaan beschouwingen over haemorrhagie vooraf; zoo mogelijk onderbinde men eene arterie op de plaats van verwonding; wanneer tamponade niet reeds voldoende is.

In de daarop volgende hoofdstukken worden behandeld: gangreen, erysipelas, phlebitis, nyaema en tetanus. Bij laatstgenoemde aandoening wordt geen melding gemaakt van de microben, welke hier waarschijnlijk in 't spel zijn. Schrijver beperkt zich tot het opsommen van de omstandigheden waaronder het ontstaan van tetanus bevorderd wordt. Daarentegen is bij erysipelas rekening gehouden met den coccus; deze echter lokaal te bestrijden met antiseptica als carbolzuur, sublimaat hiervan schijnt GODWIN weinig heil te verwachten; meer gewicht hecht hij aan het ontledigen van maag en darmkanaal resp. door emetica (Ipecac.) en purgantia (calomel) en zoo noodig toediening van excitantia. Aan het boekje zijn 4 appendices toegevoegd. In het 3de hiervan wordt eene vertaling gegeven van een order in Mei 1886 uitgevaardigd door het Duitsche Ministerie van Oorlog, betrekking hebbende op het vervaardigen van aseptisch materiaal en de wijze van aanwending bij den velddienst. Als verbandwater wordt aan sublimaat-oplossing de voorkeur gegeven en eveneens wordt het verbandmateriaal: gaas en watten, met deze vloeistof doortrokken.

DE WAL.

I N G E Z O N D E N.

Amsterdam, 30 October 1887.

Geachte Redacteur!

In het Verslag, betreffende de vleeschvergiftiging te Middelburg, in n°. 18, Deel II van Uw *Tijdschrift* opgenomen, wordt medegedeeld, dat het vleesch,

dat tot de ziekteverschijnselen aanleiding gegeven had, afkomstig was van eene koe, uit nood geslacht, wegens *kalfziekte*. Verder in het Verslag lees ik: „De meeste gevallen van vleeschvergiftiging moeten toegeschreven worden „aan het gebruik van vleesch van dieren, die aan *septichaemie* en *pyaemie* „geleden hebben. Bijzonder gevaarlijk zijn in dit opzicht de *metritis der „koeien en hare gevolgen, (de kalfziekte)*”.

Hoewel zeker het vermoeden aannemelijk is, dat de bewuste koe aan septichaemie is gestorven, of liever gezegd, vóór het intreden van den natuurlijke dood is geslacht, moet verwarring vermeden worden. Kalfziekte is noch septichaemie of pyaemie, noch metritis puerperalis, noch een gevolg daarvan, maar niets anders dan de bij koeien uiterst veelvuldig voorkomende *ecclampsia puerperalis*, hoezeer de naam kalfziekte aan een proces, overeenkomende met febris puerperalis moge doen denken. Door wetenschappelijk ontwikkelde veeartsen (Cf. FRANCK, *Handbuch der thierärztlichen Geburtshülfe*, S. 494) wordt dan ook aangeraden den naam kalfziekte: Kälbefieber, niet meer te gebruiken. FRANCK waarschuwt met eenigen nadruk tegen de gewoonte om de zieke dieren met groote doses van sterk werkende geneesmiddelen (tartras emeticus, kampher, aether, asa foetida, ol. crotonis) te behandelen, ten einde, zoo men het dier slacht uit vrees voor den natuurlijke dood, het vleesch niet onbruikbaar te maken voor de consumptie.

Geloof mij

t. à v.

G. C. NIJHOFF.

B E R I C H T E N.

BUITENLAND.

VENEZUELA. — De Regeering der Republiek heeft besloten tot de invoering der verplichte vaccinatie voor alle ingezetenen en tot toepassing der herinenting alle 10 jaren. De gouverneurs der districten zijn door den President uitgenoodigd maatregelen te nemen tot uitvoering van dit besluit, terwijl de Regeering voor het verschaffen der lympe zal zorgen.

LONDEN. — Aan het Parlement zijn onlangs wederom belangrijke mededeelingen gedaan over de werking der Contagious Diseases Acts in de Kroon-koloniën van het Rijk, en wel uit Ceylon, Hong-kong, Straits Settlements, St. Helena, Malta, Fiji, Barbados, Jamaïca en Trinidad. Daar bijna alle eene gunstige getuigenis over de werking der Wetten afleggen, betreurt *the Lancet* het, dat ook in de kolonies, even als in het moederland, die Wetten opgeheven zullen worden of althans het verplichte onderzoek (compulsory examination) zal worden prijs gegeven. Alleen op Malta, alwaar reeds sinds 1861, dus nog 3 jaren vóór de invoering der Diseases Acts in Engeland, reeds eene soortgelijke Wetgeving vigeerde, zal de oude stand van zaken gehandhaafd worden.

PARIS. — De Prefect van politie heeft op advies van den Conseil d'Hygiène het gebruik van vaste chloorkalk in de lavoirs publics verboden, als schadelijk voor de gezondheid der personen, die er mede omgaan.

— De eerstvolgende bijeenkomst der Association française pour l'avancement des Sciences zal in April 1888 in Oran gehouden worden.

— De oprichting van een tijdelijk pokken-hospitaal te Aubervilliers heeft tengevolge